

ilias ili

Οδύσσεια

Τα απίθανα... τριτάκια!

Τετάρτη τάξη

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΑΞΗ Δ'

Επαναληπτικές Ασκήσεις 1ης Ενότητας (Μαθ. 1- 4)

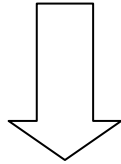

ΓΕΩΜΕΤΡΙΚΑ ΧΡΟΝΙΑ

(11^{ος} – 8^{ος} αιώνας π.Χ.)

Πηγή: [e-selides](http://e-selides.com)

Η κάθοδος των Δωριέων

Οι Δωριείς μετακινήθηκαν

από τον βορρά της χώρας προς το νότο

κατευθύνθηκαν προς

Στερεά Ελλάδα (περιοχή
Δωρίδας)

Πελοπόννησο (Σπάρτη)

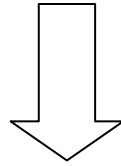
Είλωτες: οι παλιοί κάτοικοι που έγιναν δούλοι (Σπάρτη)

Δωρική διάλεκτος: η γλώσσα που μιλούσαν οι Δωριείς

Ερώτηση:

Ποιοι ήταν οι λόγοι που οδήγησαν τους Δωριείς να κατευθυνθούν προς το νότο; (να απαντηθεί γραπτώς στο τετράδιο εργασιών)

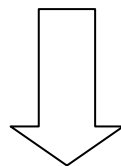
Οι Έλληνες δημιουργούν αποικίες

Αιολείς

Ίωνες

Δωριείς

εγκαθίστανται στα νησιά του ανατολικού Αιγαίου
και στη Μικρά Ασία

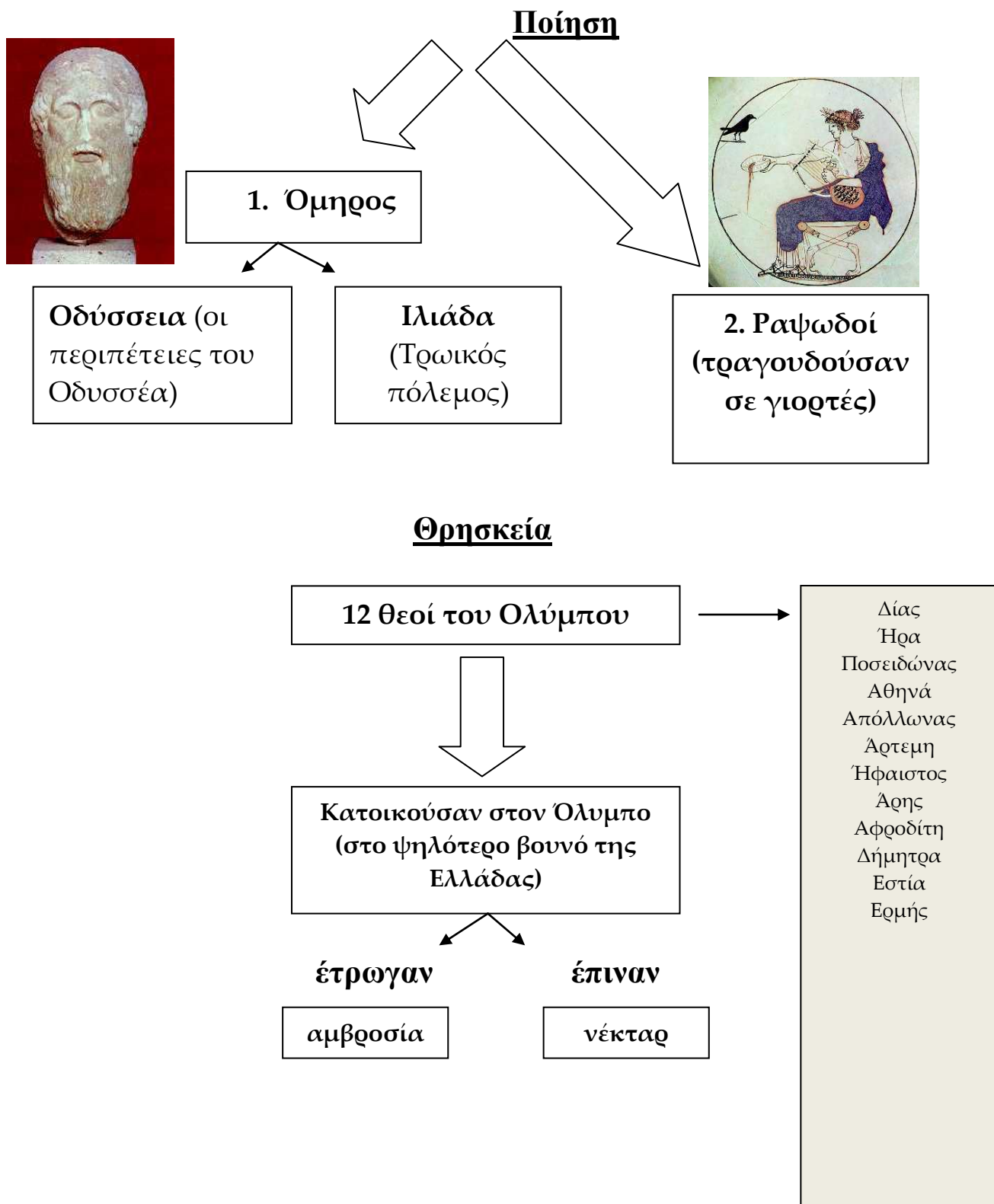

Μετανάστευση: η μετακίνηση ανθρώπων από την πατρίδα τους σε άλλη χώρα

Άποικοι: οι κάτοικοι της αποικίας. Αυτοί που πηγαίνουν σε νέους τόπους και δημιουργούν νέες κοινότητες.

Ερώτηση: Πώς ήταν η ζωή των ανθρώπων στις «νέες πατρίδες»; (να απαντηθεί γραπτώς στο τετράδιο)

1. Η ποίηση και η θρησκεία των Ελλήνων

Εργασία: Ποια είναι η υπόθεση της Ιλιάδας και ποια της Οδύσσειας;

2. Η τέχνη και η γραφή

Γεωμετρικά χρόνια (11ος αιώνας προ Χριστού – 8ος αιώνας προ Χριστού)

Παρατήρησε τα σχέδια που υπάρχουν πάνω στη σκεπή. Αυτά μας δείχνουν ότι είμαστε στα Γεωμετρικά χρόνια

Αυτή την περίοδο τα σπίτια είναι μικρά και απλά, ενώ τα θεμέλια τα έκτιζαν με πέτρες

Οι Έλληνες αποθήκευαν σε διάφορα πήλινα αγγεία λάδι, κρασί και άλλα προϊόντα. Τα αγγεία ήταν διακοσμημένα με γεωμετρικά σχήματα

Μυκηναϊκή τέχνη
Η τέχνη που είχε αναπτυχθεί στις Μυκήνες και σε άλλες περιοχές της χώρας πριν από την κάθοδο των Δωριέων

Φοινικικό αλφάβητο
Οι Έλληνες ήρθαν σε επαφή με άλλους λαούς, όπως τους Φοίνικες, από τους οποίους πήραν το αλφάβητο.
Η τέχνη που είχε αναπτυχθεί στις Μυκήνες και σε άλλες περιοχές της χώρας πριν από

Φοίνικες
Αρχαίος λαός, που έζησε στις παραλιακές πεδιάδες του σημερινού Λιβάνου

Ερωτήσεις: Γιατί η τέχνη αυτής της περιόδου ονομάστηκε γεωμετρική;

Πώς δημιουργήθηκε το ελληνικό αλφάβητο; (απαντάμε στο τετράδιο των δύο θεμάτων)

ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ ΕΝΟΤΗΤΑΣ «ΣΤΑ ΓΕΩΜΕΤΡΙΚΑ ΧΡΟΝΙΑ»

Αντιστοιχίζω τις ερωτήσεις με τις απαντήσεις και μελετώ:

1° ΚΕΦΑΛΑΙΟ: Η κάθοδος των Δωριέων

Τι ήταν οι Δωριείς;	● ●	Η μετακίνηση έγινε αργά και πολλές φορές προκάλεσε πολέμους με τους παλιούς κατοίκους.
Σε ποια μέρη μετακινήθηκαν;	● ●	Οι Δωριείς ήταν το τελευταίο ελληνικό φύλο που μετακινήθηκε προς τη νότια Ελλάδα. Μιλούσαν τη δωρική διάλεκτο.
Πώς έγινε αυτή η μετακίνηση;	● ●	Μετακινήθηκαν αργά προς το νότο. Στη Στερεά Ελλάδα έμειναν στην περιοχή της Δωρίδας ενώ στην Πελοπόννησο γύρω από την πεδιάδα του Ευρώτα και την πόλη της Σπάρτης.
Τι απέγιναν οι παλιοί κάτοικοι της Ελλάδας;	● ●	Πολλοί από τους παλιούς κατοίκους σκοτώθηκαν στον πόλεμο, άλλοι έγιναν είλωτες και άλλοι αναγκάστηκαν να μεταναστεύσουν.

2° ΚΕΦΑΛΑΙΟ: Οι Έλληνες δημιουργούν αποικίες

Ποια ήταν τα τρία φύλα που ζούσαν στη νότια Ελλάδα πριν από την κάθοδο των Δωριέων;	● ●	Οι Αιολείς και οι Ίωνες έφυγαν από τις πατρίδες τους επειδή έχασαν τους πολέμους με τους Δωριείς. Η γη καταστράφηκε και δεν μπορούσε πια να καλλιεργηθεί και κανείς δεν μπορούσε να αγοράσει τίποτα. Αλλά και οι Δωριείς έψαξαν για νέους τόπους.
Γιατί μετακινήθηκαν;	● ●	Πριν από τους Δωριείς ζούσαν στη νότια Ελλάδα οι Αιολείς, οι Ίωνες και οι Αχαιοί.
Που έφτασε ο καθένας;	● ●	Οι Έλληνες άποικοι γνώρισαν νέους τόπους και νέους ανθρώπους. Κράτησαν όμως τα έθιμά τους στις μεγάλες γιορτές συγκεντρώνονταν μπροστά από τα ιερά των θεών για να γιορτάσουν.
Πως ήταν η ζωή τους στις νέες πατρίδες;	● ●	Οι Αιολείς έφτασαν στη Λέσβο, οι Ίωνες στη Χίο και στη Σάμο, οι Δωριείς στη Ρόδο και την Κρήτη. Έπειτα, όλοι πέρασαν απέναντι, στη Μικρά Ασία.

3° ΚΕΦΑΛΑΙΟ: Η ποίηση και η θρησκεία των Ελλήνων

Τι ήταν οι ραψωδοί και τι τραγουδούσαν;	● ●	Οι Έλληνες πίστευαν στους 12 θεούς που ζούσαν στον Όλυμπο, έτρωγαν αμβροσία και έπιναν νέκταρ. Αυτοί ήταν ο Δίας, ο Ποσειδώνας, ο Απόλλωνας, ο Ήφαιστος, ο Άρης, ο Ερμής, η Ήρα, η Αθηνά, η Άρτεμη, η Αφροδίτη, η Δήμητρα και η Εστία.
Ποιος ήταν ο Όμηρος και τι σπουδαίο έγραψε;	● ●	Οι ραψωδοί τραγουδούσαν τα κατορθώματα των ηρώων και τα ποιήματα του Ομήρου σε δημόσιους χώρους.
Σε ποιους θεούς πίστευαν οι	● ●	Ο Όμηρος ήταν ο πιο σπουδαίος ποιητής της γεωμετρικής εποχής. Έγραψε την Ιλιάδα που μας

Έλληνες;		μιλάει για τον πόλεμο της Τροίας και την Οδύσσεια που μας μιλά για τις περιπέτειες του Οδυσσέα.
----------	--	---

4^ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ: Η τέχνη και η γραφή κατά τα γεωμετρικά χρόνια

Γιατί τα χρόνια εκείνα ονομάστηκαν γεωμετρικά;	● ●	Τα σπίτια τους ήταν χαμηλά, με πέτρινα θεμέλια και το πάνω μέρος από λάσπη και πλιθιά.
Πώς έχτιζαν οι Έλληνες τα σπίτια τους;	● ●	Τα χρόνια εκείνα ονομάστηκαν γεωμετρικά επειδή οι τεχνίτες διακοσμούσαν τα αγγεία με γεωμετρικά σχήματα (κύκλους, τετράγωνα, γραμμές, κλπ).
Πώς ήταν τα αγάλματά τους;	● ●	Οι Φοίνικες ήταν ένας λαός που ζούσε εκεί που σήμερα είναι η Συρία. Ήταν έμποροι και ταξίδευαν με τα καράβια τους όπως και οι Έλληνες. Από τους Φοίνικες πήραμε το αλφάβητο και προσθέσαμε τα φωνήεντα.
Τι πήραν από τους Φοίνικες;	● ●	Στην αρχή ήταν ξύλινα αλλά επειδή αυτό καταστρεφόταν άρχισαν να φτιάχνουν αγαλματάκια από μέταλλο.

Αντιστοιχίζω το βασικό λεξιλόγιο της ενότητας:

κάθοδος		Η μετακίνηση ενός λαού ή φύλου από το Βορρά προς το Νότο. Βγαίνει από το ρήμα «κατεβαίνω».
φύλο		Οι παλιοί κάτοικοι της Σπάρτης που έγιναν δούλοι.
είλωτες		Το σύνολο των ανθρώπων με κοινά χαρακτηριστικά, όπως καταγωγή, γλώσσα, θρησκεία, συνήθειες.
διάλεκτος		Η γλώσσα που μιλούν οι κάτοικοι μιας περιοχής.
ιερά		Αυτοί που δημιουργούσαν την αποικία, την νέα πόλη.
άποικοι		Οι ναοί τους οποίους τιμούσαν ιδιαίτερα οι άνθρωποι.
μετανάστευση		Η μετακίνηση ανθρώπων από την πατρίδα τους σε άλλη χώρα.
ραψωδοί		Η τροφή και το ποτό των Θεών του Ολύμπου.
τελετές		Αυτοί που απαγγείλαν δημόσια τα ποιήματα του Ομήρου.
αμβροσία-νέκταρ		Οι εκδηλώσεις στις οποίες έπαιρναν μέρος πολλοί άνθρωποι.
γεωμετρική τέχνη		Λαός που κατοικούσε στις ακτές της Συρίας και του Λιβάνου.
Φοίνικες		Η τέχνη που πήρε το όνομά της από τη διακόσμηση των αγγείων με γεωμετρικά σχήματα.
φοινικικό αλφάβητο		Το αλφάβητο που χρησιμοποιούμε σήμερα. Το πήραμε από τους Φοίνικες και προσθέσαμε τα φωνήεντα.

Συζητώ με τους φίλους μου ή τους γονείς μου:

Οι Δωριείς αναγκάστηκαν να **μεταναστεύσουν** επειδή δεν μπορούσαν πια να ζήσουν στις πατρίδες τους. Οι πόλεμοί τους με τους άλλους Έλληνες ήταν **εμφύλιοι** πόλεμοι και προκάλεσαν νέες **μεταναστεύσεις**.

Για ποιους λόγους σήμερα οι άνθρωποι **μεταναστεύουν**; Πώς τους υποδέχονται στις νέες τους πατρίδες;

Η ΚΑΘΟΔΟΣ ΤΩΝ ΔΩΡΙΕΩΝ - Κεφ 1

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ-ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΛΥΤΕΡΗ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

1. Τι ονομάζουμε κάθοδο των Δωριέων;

Κάθοδος σημαίνει **κατεβαίνω** από ένα ψηλό σημείο σε κάποιο χαμηλότερο. Επομένως, κάθοδο των Δωριέων, ονομάζουμε τη μετακίνηση αυτού του λαού από την περιοχή της Πίνδου προς τη Νότια Ελλάδα.

2. Ποιοι ήταν οι λόγοι αυτής της μετακίνησης;

- A) Αναζητούσαν καλλιεργήσιμα εδάφη και καλό κλίμα.
- B) Για να αποφύγουν τους εχθρούς τους.
- Γ) Αναζήτηση νέων περιοχών, εξαιτίας της αύξησης του πληθυσμού τους.

3. Σε ποιες περιοχές εγκαταστάθηκαν;

Πήγαν στη Στερεά Ελλάδα κι εγκαταστάθηκαν σε πολλές περιοχές. Μια από αυτές πήρε το όνομα Δωρίδα.

4. Στη συνέχεια προς τα πού κατευθύνθηκαν;

Πέρασαν από τον Ισθμό της Κορίνθου και πήγαν στην Πελοπόννησο. Η πιο δυνατή ομάδα εγκαταστάθηκε στην κοιλάδα του ποταμού Ευρώτα και τη Σπάρτη.

5. Πώς τους δέχτηκαν οι κάτοικοι αυτών των περιοχών;

Κάποιοι αντιστάθηκαν. Άλλοι αποφάσισαν να φύγουν από τον τόπο τους και όσοι έμειναν οι Δωριείς τους έκαναν **είλωτες (δούλους)** και πήραν την περιουσία τους. Έτσι σταμάτησε η ανάπτυξη του Μυκηναϊκού πολιτισμού.

6. Τι γλώσσα μιλούσαν;

Επειδή οι Δωριείς ήταν πιο πολλοί, γι' αυτό οι ντόπιοι άρχισαν αργότερα να μιλούν τη **δωρική διάλεκτο**.

ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥΝ ΑΠΟΙΚΙΕΣ - ΚΕΦ 2**ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ-ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΛΥΤΕΡΗ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ****1. Για ποιους λόγους μετακινήθηκαν τα ελληνικά φύλα από τον ελλαδικό χώρο;**

Επειδή η κάθοδος των Δωριέων δημιούργησε **ανασφάλεια στους ντόπιους**. Έτσι τα κτήματα έπαψαν να καλλιεργούνται και η κτηνοτροφία λιγόστεψε. Οι φτωχοί έγιναν περισσότεροι με αποτέλεσμα οι τεχνίτες να μη βρίσκουν αγοραστές για τα προϊόντα τους.

2. Ποια πορεία ακολούθησαν τα 3 ελληνικά φύλα και πού εγκαταστάθηκαν;

- **Οι Αιολείς** από τη Θεσσαλία έφτασαν στη Λέσβο, την Τένεδο και την απέναντι πλευρά της Μ. Ασίας.
- **Οι Ίωνες**, ξεκινώντας από την Αττική, κατευθύνθηκαν προς τη Σάμο και τη Χίο. Από εκεί πέρασαν στη Μ. Ασία.
- **Οι Δωριείς**, που συνεχώς κατέφθαναν στην Πελοπόννησο, είδαν ότι οι περιοχές που κατέλαβαν δεν τους χωρούσαν. Κι έτσι μετακινήθηκαν στη Ρόδο και μετά στη Μ. Ασία.

3. Πώς οργάνωσαν τη ζωή τους οι άποικοι στις νέες περιοχές που εγκαταστάθηκαν;

Οι Έλληνες ήλθαν σε επαφή με τους άλλους λαούς και γνώρισαν τον τρόπο ζωής τους. Κράτησαν όμως τις παλιές τους συνήθειες. Λάτρεψαν ιδιαίτερα τους θεούς τους κι έχτισαν λαμπρούς ναούς. Στις μεγάλες θρησκευτικές γιορτές οι άποικοι συγκεντρώνονταν στα ιερά και γιόρταζαν όλοι μαζί.

Το Αιγαίο έγινε ελληνική θάλασσα, αφού στις δυο πλευρές του κατοικούσαν Έλληνες.

3^ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Η ποίηση και η θρησκεία των Ελλήνων

Οι Έλληνες νίκησαν τους Τρώες.
Η νίκη τραγουδήθηκε σε γιορτές
και πανηγύρια από τους
ραψωδούς που ήταν οι
τραγουδιστές της εποχής.

Κάθε περιοχή τιμούσε το δικό της
θεό.

Ανάλογα με την ιδιότητα που είχε
κάθε θεός είχε και ένα σύμβολο.

Ο Δίας ήταν ο αρχηγός των θεών
και είχε γυναίκα του την Ήρα.

Ερωτήματα

1. Τι ήταν ο Όμηρος; Ποια εποχή έζησε και ποια είναι τα σημαντικότερα έργα του;
2. Πού πίστευαν οι αρχαίοι Έλληνες;
3. Τι ήταν **το νέκταρ** και **η αμβροσία** των θεών;

4ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Η τέχνη και η γραφή

Οι Έλληνες άποικοι επηρεάστηκαν από τους γειτονικούς λαούς, όπως οι Φοίνικες από τους οποίους πήραν το αλφάβητο.

Σιγά σιγά οι Έλληνες άρχισαν παίρνουν στα χέρια τους ξανά το εμπόριο που είχαν χάσει με την παρακμή του μυκηναϊκού πολιτισμού.

Οι Φοίνικες ήταν ένας λαός που ζούσε εκεί που είναι ο σημερινός Λίβανος.

Ερωτήματα

1. Γιατί η εποχή αυτή ονομάστηκε «Γεωμετρική εποχή»;
2. Τι κατασκεύαζαν οι άνθρωποι εκείνη την εποχή;
3. Από ποιους υιοθέτησαν το αλφάβητο οι Έλληνες και ποιες αλλαγές έκαναν;

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΗ ΔΟΚΙΜΑΣΙΑ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ

1η ΕΝΟΤΗΤΑ

1. Ποια ήταν η πιο ονομαστή μετακίνηση ελληνικών φύλων στα γεωμετρικά χρόνια;

2. Από ποιο μέρος της Ελλάδας ξεκίνησαν την «κάθοδο» τους οι Δωριείς;

3. Ποιο μέρος της Ελλάδας κατέλαβαν οι Δωριείς; _____

Βάλε ✓ στις σωστές δηλώσεις:

Τα αποτελέσματα από την κάθοδο των Δωριέων είναι:

_____ Οι παλιοί κάτοικοι έγιναν είλωτες που αναγκάστηκαν να καλλιεργούν τη γη.

_____ Μιλήθηκε η δωρική διάλεκτος

_____ Οι παλιοί κάτοικοι έχασαν την περιουσία τους και έγιναν δούλοι.

_____ Ο μυκηναϊκός πολιτισμός σταμάτησε να αναπτύσσεται.

_____ Αναπτύσσεται το εμπόριο και οι τέχνες.

_____ Πολλοί κάτοικοι μεταναστεύουν σε άλλες περιοχές.

_____ Οι κάτοικοι δεν νιώθουν ασφαλείς.

4. Ποια ήταν τα σημαντικότερα ελληνικά φύλα που μετανάστευσαν;

5. Γράψε δυο αποικίες που ιδρύθηκαν στα παράλια της Μικράς Ασίας:

6. Ποιο ελληνικό φύλο εγκαταστάθηκε στην Κρήτη; _____

7. Ποια τέχνη αναπτύχθηκε περισσότερο; _____

8. Πώς ήταν διακοσμημένα τα πήλινα αγγεία της εποχής εκείνης;

9. Πώς ήταν τα σπίτια τους την εποχή αυτή;

10. Μεγάλα ποιήματα που ιστορούσαν κατορθώματα και περιπέτειες ηρώων:

11. Γράψε δυο τέτοια μεγάλα ποιήματα που γνωρίζεις:

12. Ένας μεγάλος ποιητής των γεωμετρικών χρόνων είναι:

13. Ποια ήταν η θρησκεία των Ελλήνων σε αυτή την περίοδο;

Αντιστοίχισε τα σωστά:

Θεά της σοφίας

Θεός της θάλασσας

Θεά της ομορφιάς

Θεός του πολέμου

Θεός του εμπορίου

Θεός της μουσικής

Θεά της γεωργίας

Απόλλωνας

Άρης

Ποσειδώνας

Ερμής

Αφροδίτη

Δήμητρα

Αθηνά

14. Πού κατοικούσαν οι δώδεκα θεοί; _____

15. Πώς λεγόταν το φαγητό των θεών; _____

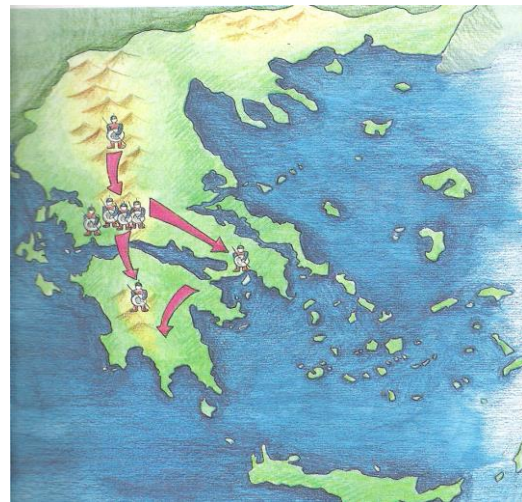
16. Πώς λεγόταν το ποτό των θεών; _____

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΗ ΔΟΚΙΜΑΣΙΑ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ

1η ΕΝΟΤΗΤΑ : ΓΕΩΜΕΤΡΙΚΑ ΧΡΟΝΙΑ

1. Συμπληρώνω την ακροστιχίδα:

Φ							
Ο							
Ι							
Ν							
Ι							
Κ							
Ε							
Σ							

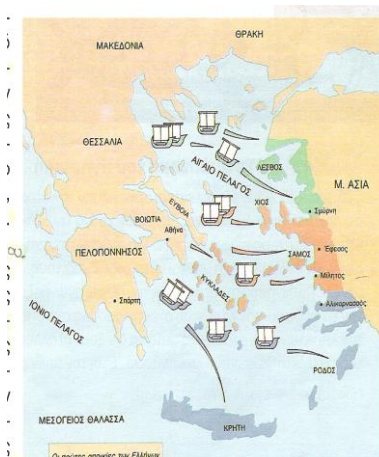

1. Από αυτούς πήραμε το αλφάβητο.
2. Μεγάλος ποιητής του 8ου αιώνα.
3. Ένα από τα δύο ομηρικά έπη.
4. Οι Δωριείς κατέβηκαν από το βορρά προς το....
5. Πατρίδα του Οδυσσέα
6. Ονομάστηκε η μετακίνηση των Δωριέων
7. Από εδώ ξεκίνησε ο Α΄ αποικισμός των Ελλήνων
8. Εκεί εγκαταστάθηκαν οι Δωριείς.

2. Κάνε την αντιστοίχιση :

Πελοπόννησος	⌘	μετακίνηση
είλωτες	⌘	διάλεκτος
κάθοδος	⌘	δούλοι
δωρική	⌘	μυκηναϊκός πολιτισμός
παρακμή	⌘	Σπάρτη

3. Συμπληρώνω τα κενά:

Οι κάτοικοι της Ελλάδας αναζήτησαν νέους τόπους για να ζήσουν. Η..... έγινε για να βρουν οι άνθρωποι νέα μέρη για να ζήσουν ειρηνικά. Ο προορισμός των τριών ελληνικών φύλων ήταν η

Οιεγκαταστάθηκαν στη Λέσβο και την Τένεδο, οι..... έφυγαν από την

.....προς τη Μικρά Ασία και οι άφησαν την Πελοπόννησο, γιατί είχε αυξηθεί ο αριθμός των κατοίκων. Η μετακίνηση αυτή ονομάστηκε

Οι Έλληνες στους νέους τόπους διατήρησαν τα..... και τη τους.

ΓΕΩΜΕΤΡΙΚΑ ΧΡΟΝΙΑ

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΗ ΔΟΚΙΜΑΣΙΑ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ

1. Συμπλήρωσε τις προτάσεις :

- Οι αρχαίοι Έλληνες πίστευαν ότι οι δώδεκα Θεοί κατοικούσαν
.....
- Γυναίκα του Δία ήταν
- Ο Ερμής ήταν
- Θεός της Θάλασσας ήταν ο
- Ο Όμηρος έγραψε
- Έτσι ονομάστηκε η μετακίνηση των Δωριέων

2. Σημείωσε (Σ) για τις σωστές και (Λ) για τις λανθασμένες απαντήσεις:

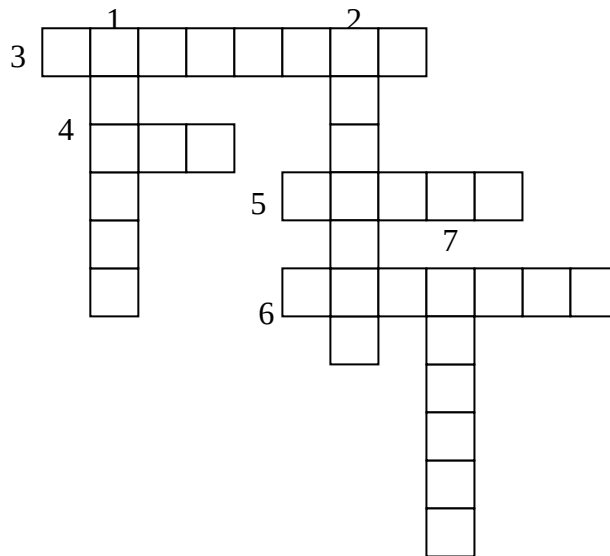
Οι Δωριείς ήταν το τελευταίο ελληνικό φύλο που μετακινήθηκε στη νότια Ελλάδα. ☐

Η παλιά μυκηναϊκή γραφή ξεχάστηκε . ☐

Η Δήμητρα ήταν η Θεά της ομορφιάς. ☐

Οι Δωριείς ήταν οι μόνοι που δε δημιούργησαν αποικίες. ☐

3. Λύστε το σταυρόλεξο:

1. Σπουδαίος αρχαίος ποιητής.
2. Έχιναν οι παλιοί κάτοικοι της Σπάρτης
3. Από αυτούς πήραν το αλφάβητο οι Έλληνες
4. Προστάτευε το γάμο αυτή η Θεά
5. Αυτοί έκαναν αποικίες στη Σάμο και τη Χίο
6. Έφτιαχναν αγάλματα από
7. Τα χρησιμοποιούσαν και για να αποθηκεύουν τρόφιμα

4. Απάντησε με λίγα λόγια :

α) Γιατί αυτή η εποχή ονομάστηκε γεωμετρική;

.....

.....

.....

β) Σε τι χρησίμευαν τα αγγεία;

.....

.....

.....

.....

Επαναληπτικό κριτήριο στην Ιστορία

ΓΕΩΜΕΤΡΙΚΑ ΧΡΟΝΙΑ

1. Ποιον θεό ονόμαζαν οι αρχαίοι Έλληνες πατέρα των θεών και των ανθρώπων;.....
 Ποια ήταν η γυναίκα του ;.....
 Ποιος είχε χτίσει τα σπίτια των δώδεκα θεών;.....
 Πού έμεναν οι δώδεκα θεοί;.....
 Τι έτρωγαν και τι έπιναν;.....

2. Συμπλήρωσε το παρακάτω κείμενο από τις λέξεις που είναι στην παρένθεση (νότο, αργά, φύλο, Δωρίδας, ισθμό Κορίνθου, Πελοπόννησο, Δωριείς,)

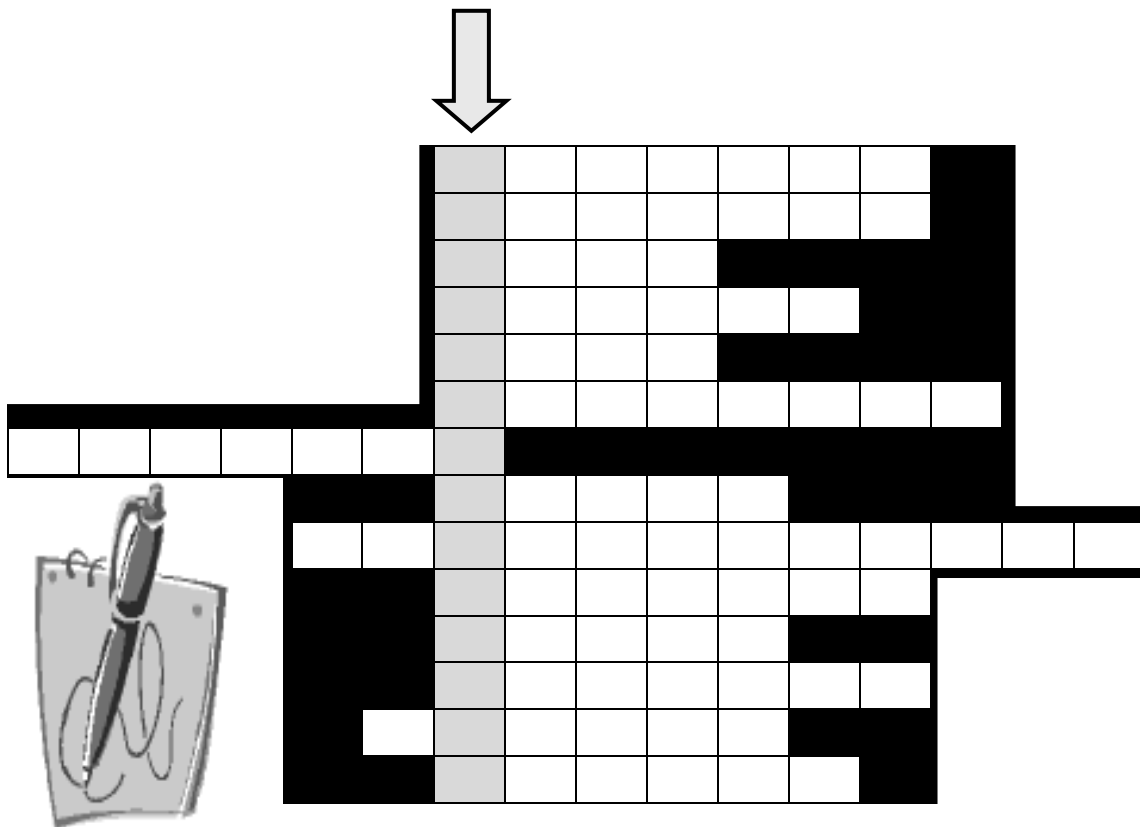
Οι ήταν το τελευταίο ελληνικό που μετακινήθηκε προς τη νότια Ελλάδα. Η πορεία προς το έγινε
 Κάποιοι από αυτούς έμειναν στην περιοχή της , στη Στερεά Ελλάδα
 Όσοι μετακινήθηκαν προς την μάλλον πέρασαν από τον

3. Βάλε Σ για το σωστό και Λ για το λάθος.

	Η μυκηναϊκή τέχνη συνέχισε να αναπτύσσεται μετά την κάθοδο των Δωριέων.
	Οι Έλληνες πήραν το αλφάβητο από τους Φοίνικες.
	Τα κτίρια της εποχής ήταν μεγάλα και περίτεχνα.
	Τα αγγεία ήταν ζωγραφισμένα με γεωμετρικά σχήματα.
	Οι Έλληνες δεν έφτασαν ποτέ μέχρι τα παράλια της Μικράς Ασίας.
	Ο Όμηρος μας δίνει σημαντικές πληροφορίες για την εποχή εκείνη.

4. Συμπλήρωσε με τις σωστές απαντήσεις και θα σχηματιστούν δύο λέξεις-κλειδιά που σημαίνουν τη μετακίνηση των Δωριέων προς το νότο:

1. Έπαψαν πια να καλλιεργούνται, εξ' αιτίας των μετακινήσεων των πληθυσμών.
2. Έτσι ονομάζονται οι νέες πατρίδες που ίδρυσαν οι Έλληνες.
3. Ήταν δώδεκα και κατοικούσαν στο πιο ψηλό βουνό της Ελλάδας.
4. Σπουδαίος ποιητής του 8^{ου} αιώνα, ο οποίος έγραψε την Ιλιάδα και την Οδύσσεια.
5. Αρχηγός θεών και ανθρώπων, από το κεφάλι του γεννήθηκε η Αθηνά.
6. Οι περιπέτειές του εξιστορούνται στην Οδύσσεια, γυναίκα του ήταν η Πηνελόπη.
7. Οι Δωριείς κατέλαβαν τη Σπάρτη και την εύφορη κοιλάδα του ποταμού αυτού.
8. Από ... προς τα αριστερά, έγραφαν οι Έλληνες εκείνη την εποχή.
9. Έτσι ονομάζεται η εποχή αυτή.
10. Οι τραγουδιστές που τραγουδούσαν τα κατορθώματα των πολεμιστών.
11. Μαζί με τους Αιολείς και τους Δωριείς, εγκαταστάθηκαν στο ανατολικό Αιγαίο και τη Μικρά Ασία.
12. Έγιναν οι παλιοί κάτοικοι της Πελοποννήσου.
13. Η διάλεκτος που μιλούσαν οι Δωριείς.
14. Το έπιναν οι θεοί του Ολύμπου.

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΗ ΔΟΚΙΜΑΣΙΑ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ

1η ΕΝΟΤΗΤΑ : ΓΕΩΜΕΤΡΙΚΑ ΧΡΟΝΙΑ

Κυκλώνω το σωστό.

1. Το τελευταίο ελληνικό φύλο που μετακινήθηκε προς τη Νότια Ελλάδα ήταν

- α) οι Ίωνες.
- β) οι Δωριείς .
- γ) οι Αιολείς.

2. Οι «είλωτες» ήταν

- α) οι νέοι κάτοικοι της Σπάρτης που έγιναν πλούσιοι.
- β) οι παλιοί κάτοικοι της Σπάρτης που έγιναν δούλοι.
- γ) οι παλιοί κάτοικοι της Σπάρτης που αναγκάστηκαν να φύγουν.

3. Οι Αιολείς από τη Θεσσαλία έφτασαν

- α) στη Σάμο και τη Χίο.
- β) στη Ρόδο.
- γ) στη Λέσβο και την Τένεδο.

4. Οι Ίωνες από την Αττική έφτασαν

- α) στη Σάμο και τη Χίο.
- β) στη Ρόδο και τη Λέσβο.
- γ) στην Τένεδο.

Γ
ε
ω
μ
ε
τ
ρ
ι
κ
ά

Χ
ρ
ό
ν
ι
α

5. Οι Δωριείς από την Πελοπόννησο έφτασαν

- α) στη Σάμο και τη Λέσβο.
- β) στη Ρόδο.
- γ) στην Τένεδο.

6. Τον 8^ο αιώνα π.Χ. ο Όμηρος έγραψε

- α) δύο μεγάλα τραγούδια, την Ιλιάδα και την Οδύσσεια.
- β) δύο μεγάλα ποιήματα, την Ιλιάδα και την Οδύσσεια.
- γ) δύο μεγάλες ιστορίες, την Ιλιάδα και την Οδύσσεια.

7. Η Ιλιάδα μιλάει

- α) για τις περιπέτειες του Οδυσσέα.
- β) για τα γεωμετρικά χρόνια.
- γ) για τους αγώνες των Ελλήνων για την κατάληψη της Τροίας.

8. Η Οδύσσεια μιλάει

- α) για τους άθλους του Ηρακλή.
- β) για τη ζωή του Όμηρου.
- γ) για τις περιπέτειες του Οδυσσέα.

9. Η περίοδος των γεωμετρικών χρόνων διήρκεσε

- α) από τον 11^ο αιώνα μ.Χ. έως τον 8^ο αιώνα μ.Χ.
- β) από τον 9^ο αιώνα π.Χ. έως τον 11^ο αιώνα π.Χ.
- γ) από τον 11^ο αιώνα π.Χ. έως τον 8^ο αιώνα π.Χ.

10. Οι Έλληνες πήραν από τους Φοίνικες

- α) το φοινικικό αλφάβητο, χωρίς να αλλάξουν τίποτε.
- β) το φοινικικό αλφάβητο, αλλά του πρόσθεσαν φωνήεντα.

γ) το φοινικικό αλφάβητο, αλλά γρήγορα το «επέστρεψαν», επειδή δεν τους άρεσε.

Επαναληπτικό στην 1η ενότητα

ΓΕΩΜΕΤΡΙΚΑ ΧΡΟΝΙΑ (11^{ος} – 8^{ος} αιώνας π.Χ.)

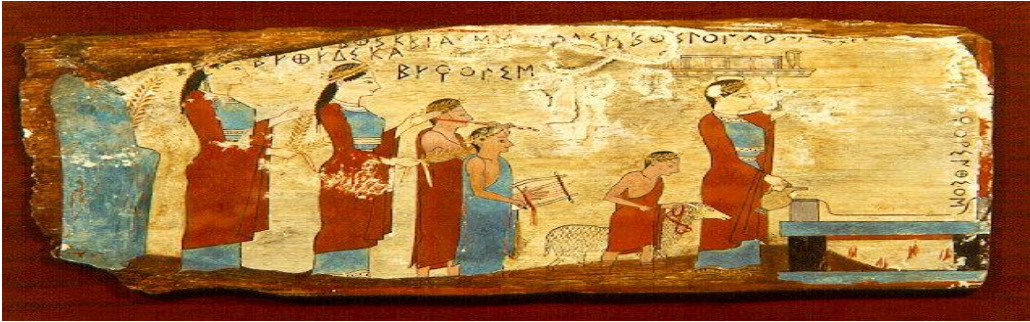
1. Η ακροστιχίδα της **Οδύσσειας**

— — — — —	Ένας πολύ μεγάλος ποιητής
— — — — —	Με την κάθοδό τους προκάλεσαν αλλαγές
— — — — —	Στην κορυφή του κατοικούσαν οι θεοί (γενική, αντίστροφα)
— — — — —	Το παλάτι του βασιλιά ήταν ένα μεγάλο...
ΣΜΥΡΝΗ	Σ' αυτήν την πόλη λένε πως γεννήθηκε ο Όμηρος
— — —	Και έτσι λέγονται τα ομηρικά ποιήματα.
— — — — —	Ομηρικό έπος
— — — — —	Κάτοικοι της αποικίας

2. Να βάλετε (Σ) στις σωστές και (Λ) στις λανθασμένες προτάσεις:

Στα γεωμετρικά χρόνια:

- Οι Έλληνες δεν πίστευαν στους 12 θεούς του Ολύμπου.
- Ο Όμηρος έγραψε ένα σπουδαίο έπος, την Ιλιάδα.
- Τα αγγεία διακοσμούνταν με πρόσωπα.
- Οι κάτοικοι μετακινούνταν στις αποικίες γιατί
τους άρεσαν οι περιπέτειες.
- Η κάθοδος των Δωριέων έγινε μονομιάς.
- Οι Αιολείς ξεκίνησαν από τη Θεσσαλία.
- Οι Έλληνες είχαν κοινή καταγωγή.
- Οι Έλληνες το αλφάβητο το πήραν από τους Αιγύπτιους.
- Οι Δωριείς συνεργάστηκαν με τους λαούς που βρήκαν.
- Οι Έλληνες στις νέες πατρίδες τους κράτησαν τις παλιές
συνήθειες.
- Οι Δωριείς επέβαλαν τη δική τους διάλεκτο, τη δωρική.

1. Να γράψετε σε ποιους θεούς πίστευαν οι αρχαίοι Έλληνες:

.....

.....

.....

.....

2.

Να γράψετε τις Αιολικές, τις Ιωνικές και τις Δωρικές αποικίες:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. Ποιο ήταν το περιεχόμενο (υπόθεση) της Ιλιάδας και ποιο της Οδύσσειας;

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. Να συμπληρώσετε τα κενά των προτάσεων:

- A. Την εποχή αυτή οι τεχνίτες ζωγράφιζαν πάνω στα αγγεία..... σχήματα γι' αυτό η τέχνη ονομάστηκε
- B. Τα πρώτα αγάλματα ήταν και παρίσταναν
- Γ. Οι οικογένειες στα διάφορα αγγεία αποθήκευαν, και άλλα προϊόντα.
- Δ. Οι άποικοι συγκεντρώνονταν στα..... και γιόρταζαν όλοι μαζί.
- Ε. Οι Δωριείς ήταν το ελληνικό φύλο που μετακινήθηκε προς τη νότια Ελλάδα

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΟ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ

Ενότητα 1^η

“Γεωμετρικά χρόνια”

Ερωτήσεις

1. Να βάλετε **Σ** στις σωστές απαντήσεις και **Λ** στις λάθος.

α. Οι Δωριείς :

Ήταν το πρώτο φύλλο που κατέβηκε στην Ελλάδα ☐

Συνεργάστηκαν με τους λαούς που βρήκαν ☐

Κατευθύνθηκαν προς τη Νότια Ελλάδα, κυρίως στην Πελοπόννησο ☐

β. Το αλφάβητο :

Το πήραν οι Έλληνες από τους Αιγυπτίους ☐

Έβαλαν στο αλφάβητο φωνήεντα ☐

Είχε κεφαλαία και μικρά γράμματα ☐

2. Να χρωματίσετε με κίτρινο χρώμα τα ονόματα που σχετίζονται με την Ιλιάδα και με πράσινο τα ονόματα που σχετίζονται με την Οδύσσεια .

Ελένη

Οδυσσέας

Αχιλλέας

Πηνελόπη

Τηλέμαχος

Πάρης

Μενέλαος

Πάτροκλος

Κύκλωπας

Δούρειος ίππος

Άργος

Αγαμέμνονας

Ιθάκη

Τροία

Έκτορας

Την Ιλιάδα και Οδύσσεια πιστεύουμε ότι την έγραψε: _____

3. Με βελάκια να κατευθύνετε τα πλοία των Αιολών των Ιώνων και των Δωριέων προς τις αποικίες που δημιούργησαν.

4. Να γράψετε σε ποιους θεούς πίστευαν οι αρχαίοι Έλληνες

Η κάθοδος των Δωριέων

Κεφ. 1

1. Συμπληρώνω με τις λέξεις της παρένθεσης.

(Δωριείς, μετακινήσεις, Πελοπόννησο, κάθοδος των Δωριέων, Ευρώτα, περιουσίες, δωρική διάλεκτος, είλωτες, συνήθειες, μεταναστεύσουν, πανελλήνια)

Μετά την παρακμή των μυκηναϊκών κέντρων έγιναν στην Ελλάδα μεγάλες..... πληθυσμών .Ξεκινώντας από τα βουνά της Πίνδου στη βόρεια Ελλάδα οι κατέβηκαν προς το νότο. Η πορεία τους αυτή είναι γνωστή ως η

..... και κράτησε περίπου 200 χρόνια. Χωρίστηκαν σε μικρότερες ομάδες και κατευθύνθηκαν προς διαφορετικά μέρη. Μια δυνατή ομάδα Δωριέων έφτασε στην και κατευθύνθηκε προς την κοιλάδα του, στην περιοχή της Σπάρτης. Εκεί οι κάτοικοι αντιστάθηκαν, όμως οι Δωριείς κατάφεραν να τους πάρουν τις και να τους κάνουν, δηλαδή δούλους. Πολλοί από τους κατοίκους αναγκάστηκαν να..... Με την ανάμειξη όμως των ελληνικών φύλλων διαμορφώθηκαν κοινές

.....σχηματίστηκε μια κοινή γλώσσα η....., και η λατρεία ορισμένων θεών έγινε

Ερωτήσεις για το μάθημα: «Η κάθοδος των Δωριέων»

1. Ποιοι είναι οι Δωριείς και τι ονομάζουμε κάθοδος των Δωριέων;
2. Πότε συνέβη αυτό και πόσα χρόνια κράτησε;
3. Πού εγκαταστάθηκαν κάποιοι απ' αυτούς;
4. Στην Πελοπόννησο πού εγκαταστάθηκαν και τι έκαναν εκεί;
4. Τι αποτελέσματα είχε η κάθοδος των Δωριέων;

ΙΣΤΟΡΙΑ

ΤΑΞΗ Δ'

Οι Έλληνες δημιουργούν αποικίες

1. Συμπληρώνω τα κενά με τις λέξεις της παρένθεσης.

(Αιολείς, Α' αποικισμός των Ελλήνων, ήθη, Δωριείς, οργάνωση, πατρίδες, Ίωνες, Μικρά Ασία, μετανάστευση, Αττική)

Οι κάτοικοι της Ελλάδας έβλεπαν πως δεν μπορούσαν πια να ζήσουν στην πατρίδα τους και αναζήτησαν νέους τόπους. Η _____ έγινε για να βρουν οι άνθρωποι καινούρια εδάφη και να ζήσουν ειρηνικά. Ο προορισμός των τριών ελληνικών φύλων ήταν η _____. Οι _____ εγκαταστάθηκαν στη Λέσβο και την Τένεδο, οι _____ έφυγαν από την _____ προς τη Μικρά Ασία και οι _____ άφησαν την Πελοπόννησο γιατί είχε αυξηθεί πολύ ο αριθμός των κατοίκων. Η μετακίνηση αυτή πήρε το όνομα _____. Αν και δεν υπήρχε _____ στις νέες τους _____, οι Έλληνες διατήρησαν τα _____ και τη θρησκεία τους.

2. Σημειώνω Σ για σωστό και Λ για λάθος.

- A. Οι Ίωνες έφυγαν από τη Θεσσαλία με προορισμό τη Μικρά Ασία. ☐
- B. Στις νέες πατρίδες που δημιούργησαν οι Έλληνες ήρθαν σε επαφή με άλλους λαούς. ☐
- Γ. Όταν τα ελληνικά φύλα έφυγαν από τον τόπο τους ήξεραν πολύ καλά πού θα πήγαιναν. ☐
- Δ. Στις αποικίες που δημιουργήθηκαν από τους Έλληνες άνθησε ο πολιτισμός. ☐
- E. Οι Έλληνες λάτρεψαν ξένους θεούς όταν έφυγαν από τον τόπο τους. ☐

3.

Κυκλώνω τη σωστή απάντηση.

- Μια από τις μεγαλύτερες γιορτές που καθιερώθηκαν από τους αποίκους ήταν τα :

α. Ποσειδώνια	β. Ελικώνια	γ. Πανιώνια
- Οι θρησκευτικές γιορτές έκαναν τους Έλληνες να νιώθουν πως έχουν:

α. πολλούς θεούς	β. κοινή καταγωγή	γ. ασφάλεια
------------------	-------------------	-------------
 - Στις κοινές γιορτές τους τα ελληνικά φύλα έκαναν και αγώνες:

α. αθλητικούς	β. θεατρικούς	γ. τραγουδιού
---------------	---------------	---------------
 - Οι Δωριείς ήταν εγκατεστημένοι στην:

α. Αττική	β. Θεσσαλία	γ. Πελοπόννησο
-----------	-------------	----------------
 - Ποια έγινε ελληνική θάλασσα μετά τον Α΄ αποικισμό των Ελλήνων;

α. το Αιγαίο πέλαγος	β. το Ιόνιο πέλαγος	γ. η Μεσόγειος
----------------------	---------------------	----------------

ΙΣΤΟΡΙΑ

ΤΑΞΗ Δ΄

Η ποίηση και η θρησκεία των Ελλήνων

1. Συμπληρώνω τα κενά με τις λέξεις της παρένθεσης.
(νέκταρ, Όμηρος, θρησκεία, Ιλιάδα, τελετές, αμβροσία, Οδύσσεια, έπη, ραψωδούς, Ολύμπου)

Στις ελληνικές αποικίες της Μικράς Ασίας είχε αναπτυχθεί πάρα πολύ ο πολιτισμός. Οι άνθρωποι διασκέδαζαν με τους , οι οποίοι διηγούνταν ξακουστά κατορθώματα πολεμιστών στις γιορτές και τις Εκείνη την εποχή ο σπουδαιότερος ποιητής της Ιωνίας, ο , έγραψε δύο περίφημα ποιήματα, την και την , γνωστά σε εμάς με την ονομασία ομηρικά Μέσα από τα ομηρικά έργα παίρνουμε πληροφορίες για τη των αρχαίων Ελλήνων. Μαθαίνουμε για τους δώδεκα θεούς του που ζούσαν όλοι μαζί στην κορυφή του βουνού και έτρωγαν κι έπιναν

2. Σημειώνω Σ για σωστό και Λ για λάθος.

- A. Οι Έλληνες της Μικράς Ασίας δεν είχαν κοινές τελετές. ☐
- B. Στην Ιλιάδα ο Όμηρος περιγράφει τις περιπέτειες του Οδυσσέα. ☐
- Γ. Ο Δίας ήταν ο δυνατότερος απ' όλους τους θεούς. ☐
- Δ. Οι ραψωδοί ήταν ηθοποιοί της αρχαιότητας. ☐
- Ε. Η Ιλιάδα και η Οδύσσεια λέγονται αλλιώς και ομηρικά έπη. ☐

Κυκλώνω τη σωστή απάντηση.

- **Ο Όμηρος έζησε τον :**
α. 9^ο αιώνα β. 8^ο αιώνα γ. 10^ο αιώνα
- **Οι τελετές έκαναν τους Έλληνες να νιώθουν περισσότερο την κοινή τους:**
α. καταγωγή β. περιουσία γ. ασφάλεια
- **Γυναίκα του Δία ήταν η :**
α. Αφροδίτη β. Αθηνά γ. Ήρα
- **Η Ιλιάδα αφηγείται τον πόλεμο των Ελλήνων με τους:**
α. Πέρσες β. Μήδους γ. Τρώες
- **Ο Δίας είχε για σύμβολό του:**
α. τον κεραινό β. τον ουρανό γ. το κοντάρι

ΤΑΞΗ Δ'

Η τέχνη και η γραφή

4. Συμπληρώνω τα κενά με τις λέξεις της παρένθεσης.

(πέτρα, καταστροφή, μικρά, φωνήεντα, αγαλματίδια, κάθοδος, αλφάβητο, εμπόριο, σχήματα, Φοίνικες)

Η των Δωριέων μαζί με την των μυκηναϊκών κέντρων οδήγησαν την τέχνη της γεωμετρικής εποχής σε μια καινούρια αρχή. Οι άνθρωποι άρχισαν πάλι να φτιάχνουν σπίτια και απλά από και ξύλο. Φυσικά, δεν έλειψαν και τα δείγματα καλλιτεχνικής έκφρασης, στα και τη διακόσμηση των αγγείων. Από τα γεωμετρικά που χρησιμοποιούσαν οι τεχνίτες πήρε και η εποχή το όνομά της. Την ίδια περίοδο οι Έλληνες παίρνουν πάλι στα χέρια τους το της Μεσογείου. Δανείζονται το από τους και το προσαρμόζουν στα δικά τους δεδομένα προσθέτοντας

5. Κάνω την αντιστοίχιση.

1 σπίτια	•	• α εμπόριο
2 Φοίνικες	•	• β μέταλλο
3 Μεσόγειος	•	• γ πέτρα
4 Μυκήνες	•	• δ αλφάβητο
5 αγάλματα	•	• ε παρακμή

6. Κυκλώνω τη σωστή απάντηση.

- Οι Έλληνες πήραν το αλφάβητό τους από τους:

α. Φοίνικες β. Αιγύπτιους γ. Πέρσες

- Η αγγειοπλαστική στα Γεωμετρικά χρόνια ήταν πολύ:

α. σπάνια β. δύσκολη γ. ανεπτυγμένη

- Τα πρώτα αγάλματα που φτιάχτηκαν ήταν:

α. χάλκινα β. σιδερένια γ. ξύλινα

- Πάνω στα αγγεία ζωγράφιζαν:

α. ανθρώπους β. γεωμετρικά σχήματα γ. ζώα

ilias ili

Οδύσσεια

Τα απίθανα... τριτάκια!

Τετάρτη τάξη

- Ποιο εμπόριο πήραν και πάλι στα χέρια τους οι Έλληνες;
α. της Μεσογείου β. της Κρήτης γ. της Φοινίκης

Πηγή : [e-slides](#)

Καλή Επτυχία!